

Književnost in umetnost.

Glasovi o naših listih. »Ljubljanski Zvon« piše v 2. letošnji številki o »Zvončku« tako-le: »Zvonček«, list s podobami za slovensko mladino, je nastopil svoje VI. leto. »Zvonček« pod skrbnim vodstvom g. E. Gangla od leta do leta vidno napreduje. Ljubezen do naše dece zahteva, da pridno podpiramo list, ki mu je glavni namen, blažiti mlada srca, voditi jih k lepemu in dobremu ter polniti jih z nedolžnim veseljem. Velika je požrtvovalnost, s katero vrši »Zvončekov« urednik svojo ne baš lahko nalogo, in od srca želimo, da bi si priborila ta požrtvovalnost ono priznanje, ki ga zasluži. Nobena slovenska hiša, kjer je šolska mladež, bi ne smela biti brez tega najboljšega mladinskega lista!

O »Učiteljskem Tovarišu« pa piše isti list v isti številki to-le: »Učit. Tovariš« se je izpremenil z novim letom v tednik in je nastopil ob enem svoj petinštirideseti letnik. Vrlemu glasilu upravičenih teženj jugoslovanskega učiteljstva želimo najlepših uspehov!

Za te laskave besede izrekamo »Ljubljanskemu Zvonu« lepo zahvalo. Ob enem ga najtopleje priporočamo svojim tovarišem. »Ljubljanski Zvon« deluje že petindvajseto leto v procvit slovenske književnosti in si je pridobil zanjo neminljivih zaslug. Med svojimi sotrudniki ima tudi lepo število slovenskih naprednih učiteljev.

„Mitteilungen des Musealvereines für Krain“ prinašajo v zadnji številki spis »Lokale Florenschilderungen aus Krain und dem Küstenlande«, ki ga je spisal znani strokovnjak nadučitelj g. Justin.

Vestnik.

Današnjega uvodnega članka nismo spisal sami, delo nam je olajšala tamkaj podpisana šolska oblast. Dasi smo prejeli popravek šele po dveh mesecih, smo ga vendar žalostno veselili, ker deloma priznava prav tisto, kar smo pisali mi. Veseli smo brez žalosti tega tudi zato, ker je provzročil naš članek, da bodo v imenovanem kraju vendarle uredili šolske razmere, kakor morajo biti urejene. Prepričani smo tudi, da bodo ravnali pri takih in enakih prilikah poklicani faktorji samo tako, kakor je šolstvu v korist. Tega uspeha smo veseli v kljub temu, da nas ravno zaradi tega slučaja imenuje »Slovenec« — »sramotivce kranjske dežele!« Mislili smo, da nas bo prijatelj »Slovenec« prijel še tiše, a to pot smo ušli še precej zdrave kože. — Glede tega članka se je oglasila tudi »Edinost«, in sicer je priobčila »Poslano«, ki ga je podpisal g. Janko Dekleva. (Glej »Edinost«, št. 33. z dne 2. t. m.) To »Poslano« je zgolj polemičnega in osebnega značaja, kjer »gunca« pisec tamkajšnjega nadučitelja. Mi bi tega spisa niti ne omenjali, ako bi tamkaj ne čitali stavka: »... sem poslal omenjemu listu (»Učit. Tov.«) nekaj čisto mirnih stvarnih pojasnil z vljudno prošnjo, da bi se objavila. A to se menda ne more in ne sme priobčiti v stanovskem glasilu. Tam se more in sme samo napadati.« — Temu nasproti izjavljamo, da ninaše uredništvo prejelo nikakih pojasnil, da jih torej tudi ni moglo objaviti! — Torej morala? — Tudi v tržaški »Edinosti« ne sme nihče sumničati našega poštenja in se neopravičeno zaganjati v nas. To si naj zapisejo mogočni gospodje v spomin!

Učiteljski konvikt. G. Jakob Žebre, nadučitelj v Starem trgu pri Ložu, nabral 2 K 12 h.

Čekovni promet. Letnina za 1904: G. F. Rant, nadučitelj v Ratečah; gđ. Avgusta Kolnik, učiteljica v Ratečah pri Zid. mostu; g. Martin Šalamun, nadučitelj, gospod Mil. Vrščič, učit., g. Karol Pintarič, učitelj, gđ. Ana Trstenjak, učiteljica, gđ. Marica Posega, učiteljica, vsi pri Sv. Miklavžu pri Ormožu; g. Fran Praprotnik, nadučitelj in gđ. Ljudmila Plaper, učiteljica v Mozirju.

Učiteljski dobrotniki. Vesela družba na Vrhniki 20 K; g. Alojzij Vernik, c. kr. poštni kontrolor v Ljubljani 15 K;

g. Ivan Krulec, vadniški učitelj v Ljubljani 20 K; g. Ivan Božič, veleposestnik in deželni poslanec v Gerovem, 10 K; g. Matajevič v Gorici, 5 K; gg. deželni uradniki v Ljubljani, 14 K 60 h kot preostanek nabranega denarja za venec na krsto r. dr. A. Schafferja; g. Fran Finžgar, c. kr. okr. šolski nadzornik in učit. prof. v Gorici, 5 K; g. dr. Alojzij Brenčič, odvetnik v Celju, 5 K; g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju, 10 K; g. prof. Fran Borštnik, župan in posestnik v Borovnici, 10 K; g. E. Pogačnik, trgovec in posestnik v Cerknici, 5 K; g. Anton Kobi, posestnik na Bregu pri Borovnici, 5 K; g. Janko Dekleva, župan, posestnik in trgovec v Britofu pri Vremah, 5 K; g. Blaž Grča, župnik in deželni poslanec v Šempasu, 2 K; g. Vendelin Küssel, c. kr. davkar v Ratečah pri Zidanem mostu, 5 K; g. Rudolf Kokalj, posestnik v Kranju, 5 K; učiteljstvo s Toplic, Soteske in Gor. Sušice 52 K 54; g. Ante Beg, urednik »Slov. Naroda« v Ljubljani 10 K. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Kolekta poštih znamk za učiteljski konvikt. Iz tolimskega okraja kolekta št. 5, kateri je priložil c. kr. okr. šolski nadzornik, g. And. Lasič 10 K v gotovini. Iz laškega okraja kolekta št. 13 in 62. Iz krškega okraja prepis kolekta št. 1. Živeli.

Osebnosti. Stalni učitelji so postali na svojih mestih gg.: Fr. Grum v Vipavi, Fortunat Lampret v Trnovem, Julij Lenčič v Senožečah, Jos. Lipovec v Bukovju; nadalje ste postali stalni učiteljici gđ. Ana Mally v Dolskem, Marija Barle v Suhorju. Premeščen je učitelj g. Valentin Mikuz iz Podkraj v Prečno. Izstop iz šolske službe se je dovolil gđ. Pavli Schitnik. V stalni pokoj je šla učiteljica v Ribnici, gđ. Ana Kaiser. Nova šola se ustanovi v Javorju, dočim se enorazrednica v Catežu razširi v dvorazrednico.

Osebnosti s Štajerskega. V Pišecah pri Brežicah sta nameščeni Ernestina Bradaškova, doslej učiteljica v Sromljah, in Emilija Grebenčeva, dosedaj suplentinja v Ribnici. Možitev so dovolili Ani Černejevi v Sevnici z ondotnim nadučiteljem Jos. Mešičkom.

Liberalizem — crka! Kdo pravi tako? — »Domoljub« z dne 1. t. m., str. 34. Pravi, da bo crknil tudi pri nas. Lepše seveda ne more pisati list, ki je namenjen »slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo«. To so res pravi učitelji narodov! Blagor nam!

V blagohotno uvaževanje. Ljubljansko učiteljstvo priredi menda koncem šolskega leta razstavo risarij. Ali bi ne bilo primerno, ko bi razstavni odbor prepustil nekaj prostora tudi učiteljem s kmetov, posebno onim, ki jih je določil c. kr. dežel. šol. svet, da morajo gojiti risanje po novi metodi? Prav bi bilo!

Lep zgled. Kako zna klerikalizem izborni svoje verne bravce voditi za nos, nam kaže št. 26 »Slovenca«. Izpustil je z namenom opombo o Šusteršičevem hujskanju v Cerknici, kakor smo pisali mi. Napisal je samo: »Neki kmet je zavpil v gostilnici: »Kdor bo prijatelj z našim učiteljem, naj ga vzame hudič« i. t. d. »do norca se je delal iz nas klerikalizem!« Vsa njegova rafinirana notica izgleda, kakor bi mi napovedali boj kmetom in ne zavodnikom našega naroda. To pomeni, z namenom lagati, ljudi imeti za norca in kopati grob katoliškemu prepričanju, ki se z njim »Slovenec« neprenehoma baha. Da je klerikalizem lažniv in obrekljiv, je s tem iznova potrjeno, kar smo pa že in tudi še bomo dokazali.

„Packi“ se imenuje nova dišeca cvetka, ki je pognala na dobro pognojeni njivi »Slovenčevih« zabavljic in psolv. Ta vonjiva rožica je bila sicer namenjena nam; ker pa ne sprejemamo tako nežnih darov, so morali »Slovenčevi« botaniki tudi ta košati cvet spraviti v lastni herbarij. Da bi jim delal mnogo srčnega veselja!

„Slovenska Zadruga“, strokovno glasilo slovenskega posojilništva, ki ga ureja g. ravnatelj Lapajne v Krškem, piše jako laskavo o »Hranilnici in posojilnici učit. konvikta v Ljubljani«. Zlasti omenja pohvalno popolnoma pravilno in vzorno poslovanje društvenega vodstva.